

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha 3. 5. 2021

Krizové ošetřovné: nově ho mohou čerpat i příbuzní žijící mimo společnou domácnost

Dne 30. 4. 2021 byl ve Sbírce zákonů publikován zákon č. 183/2021 Sb., který přináší další rozšíření možnosti čerpat ošetřovné poskytované z důvodu uzavření školských a dětských zařízení. Díky této novele mohou nárok na dávku uplatnit nejen rodiče a osoby, s nimiž děti žijí ve společné domácnosti, ale i nejbližší příbuzní bez ohledu na to, zda podmínku společné domácnosti splňují. Zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Co se tedy přesně mění?

Doposud byla podmínkou vzniku nároku na ošetřovné poskytované z důvodu uzavření školských a dětských zařízení skutečnost, že osoba, o niž má být pečováno (dítě mladší 10 let a další osoby, u nichž je dán nárok na krizové ošetřovné), žije se zaměstnancem, který o ni pečuje a který bude nárok na ošetřovné uplatňovat, ve společné domácnosti.

Výjimku tvořily pouze ty případy, kdy se jedná o péči o dítě mladší 10 let jeho rodičem. Proto nemohl být nárok na dávku přiznán např. prarodičům dítěte, pokud žili v jiném městě a domácnost s dítětem nesdíleli.

Nově se kromě rodičů přestává podmínka společné domácnosti sledovat u osob v zákonem stanoveném příbuzenském vztahu k dítěti, tzv. přímé nebo vedlejší linii. Příbuznost se posuzuje podle ustanovení občanského zákoníku (§ 772 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů).

U koho tedy nemusí být podmínka společné domácnosti splněna?

Jak je uvedeno výše, jedná se o osoby, které jsou s osobou, o niž má být pečováno, v příbuzenském vztahu v přímé či vedlejší linii. Pochopitelně základní podmínkou zůstává účast na nemocenském pojištění osob, které o ošetřovné žádají.

- Osoby jsou v příbuzné linii přímé, pochází-li jedna od druhé. **V této skupině osob jde tedy o prarodiče**, nejčastěji babičku nebo dědečka, kteří namísto zaměstnání pečují o dítě, jež má uzavřenu školu nebo školku z důvodu epidemie.
- Osoby jsou příbuzné ve vedlejší linii, mají-li společného předka, ale přitom nepocházejí jedna od druhé. V této skupině osob jde tedy o sourozence, tety a strýce nebo např. neteře a synovce. Nejčastěji bude o ošetřovné žádat právě strýc nebo teta dítěte/osoby, o kterou je pečováno.

Jak prokážu, že jsem s ošetřovanou osobou příbuzný?

Splnění podmínky příbuznosti v linii přímé či vedlejší se v souladu s právní úpravou dokládá čestným prohlášením žadatele o dávku. Na tiskopisu [„Žádost o ošetřovné při péči o dítě za kalendářní měsíc, ve kterém bylo uzavřeno výchovné zařízení \(škola\) či jeho část“](#) je v části B, kde se vyplňují údaje o ošetřované osobě, vyhrazeno zvláštní pole pro vyplnění rodinného (příbuzenského) vztahu.

Od jakého data a jakým způsobem lze nárok na dávku uplatnit?

Právní úprava je účinná od 30. 4. 2021. Ode dne účinnosti zákona tedy může nárok na ošetřovné uplatnit i „příbuzný“, který do té doby nesplňoval podmínku společné domácnosti, a to za dny, ve kterých pečoval.

Nárok se uplatňuje standardně, a to na tiskopisu „*Žádost o ošetřovné při péči o dítě za kalendářní měsíc, ve kterém bylo uzavřeno výchovné zařízení (škola) či jeho část*“. Ani předání zaměstnavateli a jeho postup se nijak nemění. Protože půjde o osoby, které doposud nepečovaly, generují si tiskopis s novým číslem žádosti.

Jak to bude s ošetřovným v případě, kdy jde o děti, jejichž zákonní zástupci vykonávají některou z vybraných profesí podle opatření Ministerstva zdravotnictví (IZS), a mají tedy zajištěnu péči o děti i mimo rotační systém?

V tomto případě se nic nemění. Pokud je péče o dítě zajištěna celodenně po celý týden, potřeba péče skončila. Nárok na ošetřovné tedy nebude mít žádná pečující osoba.

Co v případě, kdy zákonní zástupci nepracují ve vybraných profesích (IZS) podle opatření Ministerstva zdravotnictví, ale babička nebo teta ano? Budou mít nárok na ošetřovné?

Vychází se stále z toho, v jaké situaci se nachází dítě. Zde jde o dítě, na které se vztahuje rotační výuka. Škola postupuje podle opatření Ministerstva zdravotnictví a v tomto případě nemá povinnost zajistit celodenní péči o dítě ve standardním rozsahu proto, že jeho prarodič vykonává některou z vybraných profesí. Proto pokud s ním babička, teta atd. zůstanou doma v týdnu distanční výuky, lze ošetřovné přiznat a nyní již bez nutnosti žítí ve společné domácnosti.

Oddělení komunikace ČSSZ